

Abstrakt

Čmelík kuří (*Dermanyssus gallinae*) (Acari: Mesostigmata) je hematofágní parazit drůbeže, okrasných ptáků, savců i lidí. Napadení drůbeže čmelíkem kuřím má negativní vliv na snášivost vajec, příbytky na váze a i fitness jedince. Při masivním napadení může dojít až k úhynu drůbeže. Za nebezpečí pro člověka se považuje možný přenos bakterií a virů čmelíkem. Předložená práce analyzuje čmelíka jako případného vektora bakterií a reviduje výskyt jednotlivých potenciálně patogenních nebo symbiotických bakterií asociovaných se čmelíkem. Čmelík je považován za vektora následujících druhů patogenních bakterií: *Salmonella* spp., původce salmonelózy, výskyt byl prokázán u čmelíka hned několikrát a to jak za pomoci PCR, tak i kultivačními metodami. Spojitost *Listeria monocytogenes* a čmelíka je popsána jako společný výskyt nikoliv jako výskyt *L. monocytogenes* v čmelíkovi. Přenos *Erysipelothrix rhusiopathiae* byl jednou studií potvrzen, ale v jiné studii se jeho přenos nepotvrdil. Nejistý je i přenos *Bartonella quintana*, původce zákopové horečky. Zde existuje jedna práce, ve které se současně vyskytuje čmelík v hnízdě vrabců u podkrovního bytu a zákopová horečka u rodiny s dobrým socioekonomickým postavením žijící v tomto bytě. Přestože je čmelík považován za vektora významných patogenních bakterií, přímo prokázaný je přenos pouze *Salmonella* spp. Ostatní bakterie se vyskytují ve čmelíkovi spíše náhodně nebo se vyskytovaly pouze ve stejný čas na stejném místě. Symbiotické bakterie asociované s čmelíkem zahrnují reprodukční parazity *Wolbachia* a *Cardinium*. Symbiotické bakterie mohou ovlivňovat populace čmelíka kuřího, avšak dosud o tom není nic známo.

Klíčová slova:

Dermanyssus gallinae, zoonóza, vektor, *Salmonella* spp., *Cardinium*, *Wolbachia*